

ارائه الگوی عملکرد برای تشکل‌های دانشجویی بر اساس بیانات مقام معظم رهبری (دام‌ظله)

نویسندگان: رضا طهماسبی بلوک‌آباد^۱، سید مجتبی کیمیایی فرد^۲
تاریخ دریافت: ۹۵/۷/۱۶ تاریخ پذیرش نهایی: ۹۵/۸/۲۹

فصلنامه مطالعات راهبردی بسیج، سال نوزدهم، شماره ۷۲، پاییز ۱۳۹۵

چکیده

هدف این مقاله طراحی الگوی مطلوب برای عملکرد تشکل‌های دانشجویی بر اساس بیانات مقام معظم رهبری است. نوع تحقیق کیفی بوده و روش تحلیل داده‌ها استفاده از روش نظریه‌پردازی داده‌بنیاد می‌باشد. بدین منظور تمامی سخنرانی‌های مربوط به مقام معظم رهبری از آغاز دوران رهبری ایشان تا آخر مردادماه ۱۳۹۵ مورد مطالعه قرار گرفته و مفاهیمی که مرتبط با موضوع مورد نظر می‌باشد، جمع‌آوری شده است؛ سپس در ادامه از طریق کدگذاری‌های باز، محوری و انتخابی، الگویی از فعالیت‌های مورد نظر ایشان برای تشکل‌های دانشجویی طراحی شده است. بررسی بیانات مقام معظم رهبری منجر به استخراج ۲۲۸ مضمون، ۷۸ مفهوم، ۳۱ مقوله فرعی شد که در نهایت در قالب ۱۳ مقوله اصلی جای گرفت. نتایج به دست آمده از تحلیل داده و کدگذاری انجام گرفته در قالب ۶ دسته به صورت مقوله محوری (خاصیت تحرک، تربیت و تعالی بخشی تشکیلات)، مقوله علی یا زمینه‌ساز (توجه به بعد اندیشه‌ای و نظری در تشکیلات و عرصه‌های فعالیت تشکیلات)، مقوله واسطه‌ای (خودباوری و هم‌افزایی تشکل‌ها)، مقوله محیطی (روحیه نظم و قانون‌مداری و ویژگی‌های روحی و اخلاقی حاکم بر تشکل و روحیه مطالبه‌گری همراه با انصاف و عوامل اثرگذار خارجی)، مقوله راهبردی (چارچوب اندیشه‌ای و تحلیلی صحیح و آرمان‌خواهی؛ عامل تحرک تشکیلات)، مقوله پیامدی (شناخت نیازهای کشور، مسئولیت‌پذیری و اثرگذاری، توجه به عرصه پیکار با باطل و دفاع از ارزش‌ها در مقابل دشمنان و اثرگذاری بر افراد خارج از مجموعه) دسته‌بندی شده است.

واژگان کلیدی:

تشکل دانشجویی، بسیج دانشجویی، بیانات مقام معظم رهبری (دام‌ظله)، دانشگاه انقلابی، ویژگی‌های تشکل‌های دانشجویی

۱. کارشناسی ارشد معارف اسلامی و مدیریت صنعتی دانشگاه امام صادق علیه السلام، tahmaseby70@gmail.com
۲. کارشناسی ارشد معارف اسلامی و مدیریت دولتی و سیاست‌گذاری عمومی دانشگاه امام صادق علیه السلام، mjkomaily@gmail.com

۱- مقدمه و بیان مسئله

رسیدن به تمدن نوین اسلامی یکی از اهداف مهم انقلاب اسلامی به شمار می‌رود که بر اساس فرموده‌های مقام معظم رهبری (دام‌ظله) گام برداشتن و نزدیک شدن به ایجاد تمدن نوین اسلامی، فراهم کردن شرایط ظهور حضرت ولی عصر (عج الله) می‌باشد. برای نائل شدن به این هدف در عصر حاضر لازم است تا همه با اتکا به تمام داشته‌های دینی و هویتی خود، دگرگونی خلاقانه را رقم زد که محتوای فرهنگی دویاره تمدن موردنظر یعنی اسلامیت و ایرانیت را در خود جمع کرده باشد. تنها از این طریق است که می‌شود بر موج سهمگین یکسان‌سازی غربی پیروز شد. در این مسیر دانشگاه حلقه اتصال و تعادل بخش تمدنی جامعه بزرگ ایران اسلامی است. تجمیع جویبارهای متعدد هویتی که به برکه هویتی کشورمان سرازیر شده، با دانش و معرفتی که از محیط دانشگاه می‌جوشد و به بنیان‌های شناخت هویتی و تمدنی تمدن‌های مختلف آگاه است، میسر است. پر کردن شکاف تمدنی و ایجاد تفاهم بینا ذهنی در شناخت کیستی و چیستی مسلمان ایرانی و انقلابی ایرانی و در نهایت دستیابی به احیا و بازسازی آرمان تمدن نوین ایرانی - اسلامی، نیازمند بازتعریف نقش و مأموریت دانشگاه در رسیدگی و بررسی این امر مهم است؛ زیرا دانشگاه به‌عنوان کانون محوری علم و دانش در حالی که خود یکی از ستون‌های اصلی تشکیل‌دهنده تمدن است، بستر ساز توسعه و ساخت سایر ابعاد مفهومی تمدنی است لذا نقش محوری و اساسی بر عهده اوست و در دانشگاه نیز نقش عمده‌ای را تشکیل‌های دانشجویی عهده‌دار هستند (خرمشاد و آدمی، ۱۳۸۸، ص ۱۸۵-۱۸۴).

یکی از معروف‌ترین اندیشمندان غربی، هابرماس در بررسی جایگاه دانشجویان در تحولات سیاسی، آنان را یکی از مجاری مهم روشنگری سیاسی می‌داند و معتقد است از آنجا که دانشجویان مستقیماً تحت نفوذ و تأثیر گروه‌های ذینفع اقتصادی قرار ندارند، می‌توانند وظیفه مهم جبران سرکوب نظرهای انتقادی به وسیله مطبوعات، احزاب سیاسی و حکومت را اجرا کنند. هدف فوری اعتراض‌های دانشجویی، سیاسی کردن حوزه عمومی است. به اعتقاد وی جنبش دانشجویی مغلظه‌های ایدئولوژیک را بر ملا می‌سازد، کوشش برای سرگرم‌سازی و سلب توجه مردم از مسائل اصلی را نقد می‌کند و مسائل اساسی اقتصاد و سیاست را به بحث می‌گذارد. همچنین با سلب تقدس تخصص‌گرایی از دستگاه تصمیم‌گیری دولتی، سیاست‌گذاری را در معرض مباحثه عمومی قرار می‌دهد و به این ترتیب حوزه عمومی سیاست‌زدایی شده را از نو سیاسی می‌کند (ابوالحسنی، ۱۳۸۸، ص ۱۳).

یکی از مواردی که مورد تأکید فراوان رهبر معظم انقلاب اسلامی خطاب به دانشجویان

و مسئولین علمی بوده، عبارت از توجه و تمرکز بر روی تشکل‌های دانشجویی می‌باشد. منظور از تشکل‌های دانشجویی در این پژوهش صرفاً بسیج دانشجویی یا انجمن اسلامی در دانشگاه‌ها نمی‌باشد بلکه هر مجموعه بزرگ و کوچکی که توسط دانشجویان شکل گرفته باشد و در راستای اهداف انقلاب اسلامی فعالیت کند، مشمول تشکل دانشجویی قرار می‌گیرد.

اهمیت تشکل‌های دانشجویی به قدری زیاد است که در مورد آن کتاب‌ها و مقالات فراوانی نوشته‌اند. علاوه بر آن نیز اندیشمندان زیادی به این نکته اشاره کرده‌اند که رشد و اثربخشی دانشجویان زمانی بیشتر است که دانشجو در یک گروه یا تشکل در ارتباط با دیگران فعالیت خاصی را انجام دهد (Dunkel and et al, 2014, p1). آستین نیز اظهار می‌کند که دانشجویان در ارتباط با یکدیگر یادگیری به دست می‌آورند (Astin, 1985). آرچر نیز محقق دیگری است که با تمرکز بر این تشکل‌ها بیان می‌دارد که ارتباط رهبران تشکل‌ها با مسئولین دانشگاه‌ها باعث شناخته شدن هر چه بیشتر دانشجویان می‌شود به طوری که بر اساس ارتباط مسئولین دانشگاه‌ها با رهبران تشکل‌ها می‌توان دریافت که نیازهای دانشجویان چیست و بر اساس آن نیازها، شیوه مدیریتی جدید بر دانشجویان در راستای حمایت از آنانچه می‌تواند باشد (Archer, 1992, p97).

بر اساس مطالعات می‌توان گفت که در امر یکاوسایر کشورهای غربی موضوع تشکل‌های دانشجویی از اهمیت بسزایی برخوردار است زیرا اندیشمندان فواید زیادی را بر آن متصور ساخته‌اند؛ با این حال موضوع تشکل‌های دانشجویی در کشور ما از یک تمایز واضح و روشنی برخوردار است که در غرب یافت نمی‌شود و آن عبارت از اهداف والای الهی و انقلابی این تشکل‌ها. این تمایز وقتی خود را بیشتر نمایان می‌سازد که بدانیم اوج بازدهی تشکل‌های دانشجویی غرب در نظر اندیشمندان در کلماتی مانند افزایش مهارت‌های مدیریتی و رهبری و یا افزایش قدرت ارتباط دانشجویان با یکدیگر خلاصه می‌شود و این در حالی است که هدف تشکیل تشکل‌های دانشجویی در جمهوری اسلامی ایران بسیار متفاوت‌تر و متعالی‌تر است، به طوری که بسیاری از اهداف مدنظر غرب برای تشکل‌های دانشجویی از سوی تشکل‌های ما یا مورد قبول قرار نمی‌گیرد و یا ناقص تلقی می‌شود.

در یکی از سخنرانی‌های رهبر انقلاب اسلامی ارتقای کیفیت محیط دانشجویی تحت تأثیر تشکل‌های دانشجویی یاد شده است به طوری که می‌فرمایند: «شما (اعضای تشکل‌های دانشجویی) می‌خواهید محیط دانشجویی را کیفیت ببخشید؛ آن هم در جهت دین و حرکت انقلاب. اگر دیدیم یک تشکل دانشجویی وجود دارد، اما حرکت آن در جهت کیفیت بخشیدن به ارزش‌های دین و انقلاب نیست، این تشکل مطلقاً جزو مخاطبین ما

نیست و در این مجموعه هم جانمی گیرد.» (بیانات در دیدار جمعی از اعضای تشکل‌های دانشجویی، ۱۳۷۵/۰۹/۱۵).

با وجود این دوقطبی در بین تشکل‌های دانشجویی انقلاب با غرب لازم است تا مطالبات رهبر کبیر انقلاب اسلامی و امام خامنه‌ای (دام‌طله) در زمینه تشکل‌های دانشجویی به‌طور دقیق مورد توجه قرار گیرد تا بر اساس آن بتوان تشکل‌هایی را به وجود آورد یا اصلاح کرد که کاملاً حالت مطلوبی از یک تشکل انقلابی را داشته باشد. زمانی اهمیت و جایگاه تشکل‌های دانشجویی بیشتر هویدا می‌شود که پژوهش‌های موجود در زمینه تشکل‌های دانشجویی کشورهای غربی نیز همزمان و البته به‌طور دقیق و مختصر مورد توجه قرار گیرد.

حوزه‌های ورود مطالعات در زمینه تشکل‌های دانشجویی بسیار متنوع می‌باشد؛ با این حال نمی‌توان ادعا کرد که تمامی آن‌ها از مبانی و اصول انقلاب اسلامی نشئت گرفته باشد. همچنین نمی‌توان ادعا کرد که این پژوهش‌ها به‌طور جامع به مفهوم تشکل دانشجویی پرداخته باشند. تمامی پژوهش‌ها اساس خود را بر یک سری مبانی استوار کرده‌اند که به راحتی نمی‌توان صحت آن‌ها را تأیید کرد؛ لذا نیاز بود تا مبانی و اصول لازم برای تشکل‌های دانشجویی بر اساس مبانی اسلام و انقلاب مورد بررسی قرار گیرد. بهترین منبع در این زمینه رهبر معظم انقلاب می‌باشد چراکه با درکی عمیق در طول سالیان همواره توصیه‌های گران‌سنگی را برای تشکل‌های دانشجویی در جمع‌های مختلف مطرح کرده‌اند. با ژرف‌نگری در بیانات معظم‌له مبانی انقلاب اسلامی در زمینه تشکل‌های دانشجویی معلوم خواهد شد و البته بدون نظر به بیانات ایشان ممکن است انحرافی در این زمینه حاصل گردد. در این مقاله بیانات مقام معظم رهبری با نگاهی جامع مورد بررسی قرار گرفته است. در این مقاله سعی بر این بوده است تا تمام سخنرانی‌ها و نامه‌های ایشان مورد بررسی و مطالعه قرار گیرد و بر اساس آن معیارهای لازم برای تشکل‌های دانشجویی در قالب یک الگو تبیین گردد.

در مجموع می‌توان مساله اصلی این مقاله را بدین گونه تقریر کرد که: «ویژگی‌های تشکل‌های دانشجویی از منظر رهبر معظم انقلاب اسلامی کدامند؟» جهت پاسخ به این سؤال با استفاده از روش تحلیل نظریه پردازی داده بنیاد ابتدا مروری بر ادبیات تشکل‌های دانشجویی در ایران و غرب شده و در ادامه ضمن مروری بر مطالعات انجام گرفته در خصوص این موضوع، دسته‌بندی این مطالعات ارائه شده است. در نهایت با به کارگیری روش بیان شده، ویژگی‌های تشکل‌های دانشجویی از منظر رهبر معظم انقلاب در قالب الگویی ارائه و روایت آن بیان شده است.

۲- ادبیات نظری و پیشینه موضوع

۲-۱- تشکل‌های دانشجویی در ایران

ویژگی بارز تشکل‌های دانشجویی در ایران نسبت به سایر کشورها این است که جریان دانشجویی ایران دست کم از دوران نهضت ملی و بعد از کودتای ۲۸ مرداد بیش از هر چیز به جای اینکه یک جریان صنفی باشد و موضع‌گیری‌های آن در قبال مسائل صنفی و دانشجویی باشد، تشکل، حضور و موضع‌گیری‌های آن همیشه در قبال مسائل بنیادین منافع ملی بوده است و این یکی از نکات حائز اهمیت در جنبش دانشجویی ایران می‌باشد که دانشجو از موقعیت تشکل خودش به سود صنف خودش بهره نمی‌گیرد، بلکه اصلاً ذهنیتش به دور از مسائل صنفی است که در پی دستیابی به امکانات رفاهی است و لذا همیشه موضع‌گیری‌اش در چارچوبی صورت می‌گیرد که به مسئله استقلال کشور توجه دارند (نقیب زاده و جانزاده، ۱۳۹۰).

۲-۱-۱- تاریخچه تشکل‌های دانشجویی در ایران

جنبش دانشجویی در سال ۱۳۱۳، با شکل‌گیری دانشگاه در ایران متولد شد. این جنبش به‌عنوان یکی از عوامل تأثیرگذار در تحولات اجتماعی و سیاسی ایران در نیم‌قرن اخیر فراز و فرودهای فراوان داشته است. به‌منظور شناخت تشکل‌های دانشجویی در دوره‌های گوناگون، توضیحات مربوط در جدول ۱ مورد اشاره قرار گرفته است.

جدول ۱- خلاصه‌ای از تشکل‌های دانشجویی در دوره‌های مختلف قبل و بعد از انقلاب اسلامی

توضیح	محدوده	دوره‌ها
این دوره با شکل‌گیری دانشگاه تهران آغاز می‌شود. در دوره رضاشاه که حکومت استبدادی به‌تمام‌معنا حکم‌فرما بود، دانشجویان شاغل به تحصیل از حضور در خارج به‌عنوان بهترین وسیله جهت مبارزه با رژیم وقت استفاده می‌کردند. از اقدامات دانشجویان این دوره تظاهرات در آلمان و فرانسه علیه نمایندگان اعزامی رضاشاه و نیز چاپ مقالاتی در نشریات اروپایی علیه حکومت بود که باعث اعتراض شاه شد (قاسم پور، ۱۳۷۴، ص ۱).	۱۳۱۳ تا ۱۳۲۰	دوره اول
با سقوط رضاشاه و تأسیس حزب توده در ۱۳۲۰ شمسی که سعی می‌کرد با استفاده از تمامی ابزار و سازوکارها، در رسیدن به اهداف سیاسی خود مدد گیرد؛ قدم‌های اولیه در ایجاد تشکل جنبش دانشجویی در داخل کشور برداشته شد. در این زمان نخستین انجمن اسلامی دانشجویان در سال ۱۳۲۱ در دانشکده پزشکی دانشگاه تهران تأسیس شد (حمید احمدی، ۱۳۷۱، ص ۲۹-۲۸).	۱۳۲۰ تا ۱۳۳۲	دوره دوم
نهضت ضد استعماری مردم ایران با کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ به‌وسیله آمریکا و انگلیس سرکوب شد. دانشجویان در جریان نهضت ملی نفت به حمایت از آن نهضت پرداختند. با وقوع کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲، دانشجویان یکپارچه به مخالفت با کودتا پرداختند (شوکت حمید، ۱۳۸۰، ص ۱۶۱-۳۷).	۱۳۳۲ تا ۱۳۴۱	دوره سوم

<p>دوره چهارم</p> <p>۱۳۴۱ تا ۱۳۵۷</p>	<p>برخوردهای قاطع حضرت امام خمینی (ره) باعث نیرومندی جریان مذهبی در این دوره شد. در این دوره گرایش به مبارزه مسلحانه با رژیم شاه اوج گرفت. پس از سرکوب قیام پانزده خرداد، دو تحول اساسی در جنبش دانشجویی رخ داد:</p> <p>۱- گسترش فعالیت‌های سیاسی دانشجویان ایرانی در خارج از کشور به خاطر انسداد سیاسی در داخل کشور؛ ۲- تشکیل گروه‌های چریکی دانشجویی در داخل کشور - حمله به دانشگاه در اول بهمن ۱۳۴۰ به وسیله رژیم گذشته و دستگیری و زندانی کردن رهبران گروه‌های سیاسی و سپس سرکوب قیام ۱۵ خرداد نشان داد که راه هرگونه فعالیت سیاسی در چارچوب قانون بسته است (حیدری، ۱۳۸۷، ص ۱۰).</p>
<p>دوره پنجم</p> <p>بعد از انقلاب اسلامی</p>	<p>دانشجویان بعد از پیروزی انقلاب اسلامی، نقشی ممتاز در عرصه‌های انقلاب اسلامی داشتند به طوری که در برخی موارد در مهم‌ترین مسائل کشور وارد عمل شده‌اند. به طور مثال در قضیه اشغال سفارت آمریکا، حضور حماسی در جنگ و تقدیم هزاران شهید، جانباز و آزاده، فعالیت در حوزه‌های عمرانی و سازندگی کشور، فعالیت در عرصه‌های علمی و فناوری و موارد زیادی از قبیل.</p> <p>بعد از وقوع انقلاب اسلامی در ایران، تشکل‌های دانشجویی در گروه‌های مختلفی هویدا شدند. گروه‌های مختلفی که در این راستا تشکیل شدند، عبارت‌اند از: انجمن‌های علمی دانشجویی، بسیج دانشجویی، دفاتر اعزام مبلغ، هیئت‌های قرآنی دانشجویی، گروه‌های نشریه‌ای دانشجویی، انجمن‌های اسلامی، جامعه‌های اسلامی، کانون‌های فرهنگی هنری دانشجویی، تشکل‌های مطالعاتی، اتحادیه‌های دانشجویی، انجمن‌های برادری، باشگاه‌های زنان، جمعیت امداد دانشجویی، تشکل پزشکی دانشجویی، جنبش عدالت‌خواه دانشجویی و شورای صنفی دانشجویان.</p>

(با تلخیص و اصلاحات از: نقیب زاده و همکاران، ۱۳۹۰، ص ۳۱۸-۳۱۶؛ احمدی، ۱۳۷۱، ص ۲۹-۲۸؛ قاسم پور، ۱۳۷۴، ص ۱؛ شوکت حمید، ۱۳۸۰، ص ۱۶۱-۴۷؛ نیک‌بخت، ۱۳۸۱؛ حیدری، ۱۳۸۷، ص ۱۰)

۲-۱-۲- تشکل بسیج دانشجویی

تاکنون تعاریف زیادی در مورد بسیج دانشجویی انجام گرفته است و به طور کلی تعاریف در دو حوزه تعریف نظری و عملی جای دارند. بسیج دانشجویی از بعد نظری سازمانی است تحت پوشش و حمایت سپاه پاسداران انقلاب اسلامی که در سال ۱۳۶۷ با پیام نورانی حضرت امام خمینی (ره) با هدف دفاع از اصول نه شرقی و نه غربی، تامین نیازهای فکری مشتاقان ناب محمدی (ص) و ایجاد سازمان‌دهی نیروهای مسلمان در دانشگاه‌ها پی‌ریزی گشته و در سال ۱۳۶۸ نیز مقام معظم رهبری (دام‌الله) علاوه بر موافقت با ادامه فعالیت، وجود آن را در دانشگاه‌ها لازم و ضروری دانسته‌اند (بی‌نا، ۱۳۸۲، ص ۱۵۰).

از بعد عملیاتی نیز بسیج دانشجویی تشکلی است فعال از پیکره عظیم بسیج در سطح دانشگاه‌ها که اهداف و رسالت آن، دفاع از اسلام ناب محمدی (ص) و حراست از دستاوردهای انقلاب اسلامی و جلوگیری از نفوذ ایادی و افکار بیگانه با تأکید بر اصول نه شرقی و نه غربی در این جبهه فرهنگی است (سبحانی فر و همکاران، ۱۳۹۴، ص ۲۱۸).

هدف تشکیل بسیج دانشجویی در اصل مقابله با تهدیدات نرم علیه نظام جمهوری اسلامی بوده است و تهدید نرم عبارت است از تمامی اقداماتی که موجب شود تا اهداف، ارزش‌های حیاتی و اصیل یک نظام سیاسی از لحاظ فرهنگی به خطر افتد یا موجب ایجاد تغییر و تحول اساسی در باورها و ارزش‌های اصلی نظام (استحاله فرهنگی) شود. این تهدید همراه با آرامش و خالی از روش‌های فیزیکی و به شکل قانونی و با استفاده از ابزارهای تبلیغات، رسانه، احزاب، تشکلهای صنفی و قشری اعمال می‌شود (نائینی، ۱۳۸۷، ص ۲۸ و سبحانی فرو و همکاران، ۱۳۹۴، ص ۲۱۹).

برای مدیریت تشکلهای دانشجویی چالش‌هایی وجود دارد که امر مدیریت را سخت‌تر می‌کند. در تحقیق انجام گرفته توسط عاشوری و قائدعلی، چالش‌های مدیریتی تشکلهای دانشجویی عبارتند از: ضعف در ارتباطات، تغییرات مدیریتی، ضعف در شناخت مسائل اجتماعی- فرهنگی، چالش‌های مدیریت منابع انسانی و ضعف در هدف. (عاشوری و قائدعلی، ۱۳۹۲، ص ۱۱۶-۱۱۵).

۲-۲- تشکلهای دانشجویی در کشورهای غربی

در دنیای غرب تشکلهای گروه‌های دانشجویی گوناگونی شکل گرفته و در حال فعالیت هستند.

عناصر اساسی تشکلهای دانشجویی در غرب: بوتمن در سال ۱۹۸۸ عناصر اساسی را برای تشکلهای دانشجویی مطرح می‌کند که اولین آن‌ها عبارت است از به وجود آمدن مجموعه اطلاعات روشن برای برقراری ارتباط بین یک تشکل با تشکلهای دانشجویی دیگر. عنصر دوم شامل دسترسی تشکلهای به سطوح بالای مدیران و ارتباط با آنان و همچنین ارتباط دانشجویان با اعضای هیئت علمی دانشگاه‌ها و سایر مسئولین می‌باشد. عنصر سوم نیز بر این تأکید دارد که تشکل دانشجویی باید با همکاری سایر تشکلهای سعی کند که ارتباط مؤثری را با سایر دانشجویان با اهداف گوناگون برقرار کند و در نهایت چهارمین عنصر از تشکلهای دانشجویی داشتن یک نوع از ساختار سازمانی است که این امکان را فراهم کند تا تشکلهای دانشجویی جوی را فراهم آورند که نظیر کارمندان یک دانشکده در دانشگاه بتوانند فعالیت‌هایی را انجام دهند (Boatman, 1988, p58-63). در یک نگاه کلی می‌توان گروه‌بندی زیر را برای تشکلهای دانشجویی در غرب ارائه داد:

۲-۲-۱- گروه‌های اخوت^۱

لغت‌نامه مریام وبستر^۲ تعریفی را برای گروه‌های اخوت ذکر می‌کند، در این لغت‌نامه

1. Fraternity
2. Merriam-Webster Dictionary

آمده است که گروه‌های اخوت^۱ گروهی از مردم در ارتباط رسمی یا غیررسمی با یکدیگر هستند که برای یک هدف رایج یا علاقه‌ای خاص فعالیت می‌کنند (Merriam-Webster Dictionary, 2013). اوون^۲ این تعریف را بسیار خلاصه و کلی می‌انگارد لذا در کتاب خود در توضیح آن به این نقد اشاره می‌کند که تعریف فوق گروه‌های اخوت را یک جنبش دوستانه معرفی کرده است در حالی که یک گروه هم‌سنخ معمولاً دو‌الی چهار شعار اختصاصی دارد که آن گروه را از سایرین متمایز می‌سازد و همچنین تمام اعضای این گروه‌ها باید مرد باشند (Owen, 1991, p1-17).

۲-۲-۲-۲-۲-۲ انجمن نسوان^۳

در مقابل گروه‌های هم‌سنخ که تمام اعضای آن لازم است مرد باشند، انجمن نسوان قرار دارد که اعضای تشکیل‌دهنده آن زنان می‌باشند (Turk, 2004). انجمن نسوان تا سال ۱۸۸۲ مطرح نشده بود و اولین بار در این سال بود که یک استاد زبان لاتین در دانشگاه سیراکیوز این پیشنهاد را مطرح کرد. او در اندیشه خود بر این باور بود که تشکل‌های مربوط به زنان باید اهداف زنانگی خود را دنبال کنند. این ایده به سرعت در دانشگاه‌های دیگر پیچید و گروه‌هایی با این شرایط تشکیل شد؛ به طوری که امروزه انجمن نسوان به معنی گروه‌های اخوتی است که اعضای آن را زنان تشکیل می‌دهند (Turk, 2004).

۲-۲-۲-۳-۲-۲-۲ گروه تشریفات مذهبی^۴

این نوع از تشکل‌ها، گروه‌هایی هستند که اعضای آن متشکل از گروه‌های اخوت و انجمن‌های نسوان می‌باشند یعنی هم مردان و هم زنان می‌توانند در آن حضور داشته باشند. فعالیت مربوط به این گروه‌ها در راستای ارزش‌های گروه و اعضا می‌باشد (Owen, 1991, p1-17).

این گروه‌ها معمولاً از طرف دولت کشورهای غربی مورد حمایت قرار نمی‌گیرند زیرا مسئولین معمولاً این گروه‌ها را غیر اخلاقی و غیر قانونی می‌دانند در حالی که یک انجمن اخوت زمانی هویت خود را می‌یابد که به طور رسمی برگزار شده و در طول مدت زیادی فعالیت داشته باشد (Anson and Marchesani, 1991, px).

۲-۲-۲-۴-۲-۲-۲ انجمن استخدام^۵

این انجمن به طور غیررسمی با نام گروه «فشار» شناخته می‌شود ولی غالباً گروه اخوت

1. Fraternity
2. Owen
3. Sorority
4. Ritual
5. Recruitment

سفید یا انجمن نسوان سفید نامیده شده است. این گروه‌ها معمولاً دارای پیچیدگی فراوانی هستند که فرایندهای طولانی در آن‌ها در حال انجام هستند و از منابع قابل توجهی برخوردارند. این گروه‌ها معمولاً تأثیر زیادی بر سایر گروه‌ها و تشکل‌ها دارند؛ همچنین این گروه‌ها به گونه‌ای هستند که روابط پویایی در بین اعضای آن‌ها به وجود می‌آید. موفقیت این گروه‌ها معمولاً به لحاظ مباحث مالی تأثیر خوبی بر سایر گروه‌ها و انجمن‌ها می‌گذارد (Dunkel and et.al, 2014, p44-45).

۲-۳- پیشینه مطالعات تشکل دانشجویی در داخل کشور

در زمینه تشکل‌های دانشجویی، مطالعات فراوانی انجام گرفته است به طوری که برای شناخت جامع آن‌ها لازم است نمایی از مطالعات صورت گرفته شکل بگیرد به گونه‌ای که درک درست آنچه هست حاصل آید. با بررسی‌های انجام گرفته، حوزه‌های تحقیقاتی صورت گرفته در زمینه تشکل‌های دانشجویی را در ۱۳ حیطه مختلف می‌توان جای داد. این حوزه‌های ۱۳ گانه نشان‌دهنده این است که مطالعات در زمینه تشکل‌های دانشجویی در جمهوری اسلامی ایران، در چه جهت و سویی بوده‌اند. برای هر یک از این حوزه‌های مطالعاتی، یک منبع داخل پرننتز به عنوان نمونه معرفی شده در حالی که بعضی از حوزه‌ها بیش از ۱۰ مطالعه علمی را در برمی‌گیرد.

۱. پژوهش‌های انجام گرفته در حوزه امنیت ملی و ورود تشکل‌های دانشجویی در این موضوع، ۴ حیطه امنیت را معرفی کرده‌اند که عبارت‌اند از امنیت اعتقادی و اخلاقی، علمی و فرهنگی، سیاسی و نظامی. در واقع تشکل‌های دانشجویی باید در این چهار حوزه وارد شده و نقش ایفا کنند (فیروزآبادی و فرهادی، ۱۳۸۹).

۲. حوزه دیگر، بررسی اسلامی و دینی تشکل‌ها است به طوری که در یک پژوهش از قایدان، به این نکته تأکید شده است که از نظر مباحث دینی و اسلامی، لازم است تا تشکل دانشجویی اسلامی در جامعه اسلامی به وجود آید و در واقع این یکی از ارکان حکومت اسلامی از منظر اسلام است، دلیل آن نیز سازمان‌دهی و آماده‌سازی نیروها برای مقابله با مخاطرات از سوی دشمنان جامعه است (قایدان، ۱۳۸۳).

۳. بررسی‌های تاریخی یکی دیگر از حوزه‌های مطالعاتی تشکل‌های دانشجویی است و بیانگر این است که در دوره‌های مختلف و شرایط گوناگون تاریخی، تشکل‌های دانشجویی چه نوع بروز ظهوری داشته‌اند و تعامل آن‌ها با شرایط گوناگون جامعه به چه نحوی بوده است؛ این دسته از مطالعات به دلیل اهمیت عنوان بعدی مقاله مورد بررسی قرار گرفته است (شیرودی و ساسان، ۱۳۹۴).

۴. ورود تشکل‌های دانشجویی در امر اداره کشور از دیگر حوزه‌های مطالعاتی

تشکل‌های دانشجویی است. اسمعیل پور و همکارانش در این زمینه پژوهشی را انجام داده‌اند که بر اساس آن، بازآفرینی بافت‌های فرسوده شهری توسط نیروی‌های بسیج انجام می‌گیرد. توصیه نهایی این پژوهش این است که تشکل‌ها هر کدام برای منطقه خود لازم است مسائل راریشه‌یابی کرده و نقش خود و سازمان‌های محلی را برای حل آن و ارتقای شرایط سکونت، بر عهده بگیرند؛ که نشان‌دهنده ورود تشکل‌ها در عرصه کمک به دولت است (اسمعیل پور و همکاران، ۱۳۹۱).

۵. یکی دیگر از حوزه‌های ورود پژوهش‌های تشکل‌های دانشجویی، منابع انسانی است. تیموری و نجفی به‌عنوان پژوهشگران این عرصه، الگو و راهبرد شناسایی و کشف استعداد‌های درخشان در بسیج را مورد مطالعه قرار داده‌اند. الگوی طراحی شده دارای هفت عنصر اصلی نظام تقدیر الهی، عوامل طبیعی و ذاتی در افراد مستعد، فرایند پرورش استعدادها، عوامل تعدیل‌کننده شخصی پرورش استعدادها، عوامل تعدیل‌کننده محیطی (غیرشخصی) پرورش استعدادها، حوزه‌های عملکرد و مصادیق نخبگی استعداد‌های پرورش یافته و کمال قرب الهی است که در یک نظام ارتباطی فرایندی و سیستمی باهم تعامل دارند (تیموری و همکاران، ۱۳۹۳).

۶. عوامل راهبردی تشکل‌های دانشجویی نیز مورد مطالعه پژوهشگران قرار گرفته است. در یک پژوهش علمی، عوامل راهبردی و عوامل مدیریتی، به‌عنوان دو عامل مهم تشکل‌ها نام برده شده است. نتیجه پژوهش این است که عوامل راهبردی (محیطی) بیش از عوامل مدیریتی برای تشکل‌های اهمیت دارد (فیروزآبادی و محمدی‌نیا، ۱۳۹۱).

۷. ورود تشکل‌ها در سیاست حوزه مهم دیگری است که مورد مطالعه قرار گرفته است. یکی از پژوهش‌های مربوط به این حوزه، اذعان می‌دارد که انقلاب اسلامی ایران شاهد گسترش بی‌نظیر جمعیت مشارکت‌کننده در انقلاب بود و فرایند بسیج در این انقلاب جنبه متوازن به خود گرفته است. انقلاب ایران حائز ویژگی‌های خاصی نظیر ماهیت اسلامی پیام، همبستگی میان رهبری و مردم به‌ویژه نوع رابطه معنوی میان آن‌ها، نزدیک بودن زبان رهبر به مردم و ... بود که بسیج در همه این گوی سبقت را نسبت به بقیه جمعیت گرفته بود. (احمدوند، ۱۳۸۸).

۸. اداره خود تشکل‌ها نیز حوزه دیگر ورود مطالعات تشکل‌های دانشجویی است. به‌طور مثال در یک مطالعه نقش زیرساختی و فرایندی مدیریت دانش که مطالعه‌ای کمی بوده؛ در تشکل‌های دانشجویی مورد مطالعه قرار گرفته؛ نتیجه پژوهش به این نحو است که ابعاد زیرساختی و فرایندی مدیریت دانش، رابطه مثبت و معناداری با چابکی تشکل‌های دانشجویی دارد (شهبازی و نوربخش، ۱۳۹۴).

۹. کرسی‌های آزاداندیشی نیز در رابطه با تشکل‌های دانشجویی مورد مطالعه پژوهشگران بوده است، آزادارمکی و همکاران، از پژوهشگران این حوزه، اذعان داشته‌اند که مهم‌ترین ویژگی‌های گفت‌وگوهای انجام‌شده در تشکل‌ها، عقلانی و انتقادی بودن آن‌ها است. گفتگوی عقلانی به دانشجویان کمک می‌کند تا نسبت به موضوعات مورد علاقه شناخت بیشتری پیدا کنند (آزادارمکی و همکاران، ۱۳۸۳).

۱۰. حوزه بعدی مطالعات تشکل‌های دانشجویی، مباحث فرهنگی است. مردانی، یکی از پژوهش‌گران این حوزه، مهارت‌های مورد نیاز تشکل‌ها را در قبال مباحث فرهنگی مورد مطالعه قرار داده است؛ وی می‌گوید اصلی‌ترین مهارت‌های مورد نیاز مدیران فرهنگی، مهارت‌های انسانی است. مهارت‌های ادراکی در درجه دوم اهمیت و مهارت‌های فنی در جایگاه پایین‌تر قرار می‌گیرند (مردانی، ۱۳۸۹).

۱۱. توانایی‌های بالقوه تشکل‌ها حوزه بسیار مهمی است که مورد مطالعه قرار گرفته است به عنوان مثال رنجبران تأکید دارد که به هر میزان توانایی بالقوه تشکل‌های دانشجویی به توانایی بالفعل تبدیل شود، می‌توان شاهد تأثیر بیشتر این تشکل در مهندسی فرهنگی بود. تشکل‌های دانشجویی می‌توانند تأثیر زیادی در مهندسی فرهنگی در دانشگاه داشته باشند. هر چند فعلاً سهم آن‌ها در مهندسی فرهنگی کم است ولی می‌توان با یک برنامه‌ریزی منسجم و هدف‌دار در آینده، شاهد تأثیر بیشتر آن‌ها در عرصه فرهنگی دانشگاه بود (رنجبران، ۱۳۹۴).

۱۲. بررسی‌های تطبیقی حوزه‌ای از مطالعات است که به نقش پررنگ تشکل‌های جمهوری اسلامی ایران در مقایسه با سایر کشورها اشاره می‌کنند. یکی از مطالعات در این حوزه، بررسی تطبیقی تشکل‌های دانشجویی در فرانسه و ایران است که بر اساس این مطالعه، نویسنده به این نتیجه رسیده است که سابقه آموزش عالی فرانسه بسیار قدیمی‌تر از ایران است و امروزه بیشتر توجه انجمن‌های دانشجویی آن به مسائل صنفی دانشجویی است. در حالی که فعالیت‌های تشکل‌های دانشجویی در ایران بیش از هر چیز به جای این که یک جریان صنفی باشد، همیشه در قبال مسائل بنیادین منافع ملی بوده است (نقیب زاده و همکاران، ۱۳۹۰).

۱۳. حوزه مهم دیگری که مطالعات تشکل‌های دانشجویی به آن پرداخته‌اند، تقابل تشکل‌های دانشجویی با دشمنان انقلاب اسلامی است. به‌طور مثال سبحانی فرو و همکاران، پژوهشی را در تشکل‌های دانشجویی استان لرستان انجام داده‌اند که در آن معلوم شده است که تشکل‌ها در چهاربخش در مقابل جبهه دشمن فعالیت کرده‌اند که این چهاربخش عبارت‌اند از حوزه فرهنگی، سیاسی، علمی و مطالعاتی (سبحانی فرو و همکاران، ۱۳۹۴، ص ۲۰۷).

بانگاهی بر پژوهش‌های انجام‌گرفته در زمینه تشکل‌های دانشجویی، این نگاه حاصل می‌شود که هر یک از مطالعات از یک بعد به تشکل‌های دانشجویی نگریسته است و در بین آن‌ها تحقیقی یافت نمی‌شود که مستقیماً به ویژگی‌های دینی لازم برای تشکل‌ها بپردازد؛ در صورتی که پژوهش حاضر به دنبال این است که بتواند الگویی برای عملکرد تشکل‌های دانشجویی فراهم کند. الگویی که برآمده از بیانات رهبر معظم انقلاب است که با دید جامع و اسلامی به این تشکل‌ها نگریسته و مبانی اسلامی و انقلابی آن‌ها را تبیین کرده است.

۳- روش‌شناسی

روش تحقیق در این مقاله بر اساس تحقیق کیفی و با استفاده از روش تجزیه و تحلیل «نظریه داده بنیاد» می‌باشد.

دلیل استفاده از روش نظریه داده بنیاد، نیاز به فهم عمیق و دسته‌بندی دقیق بیانات مقام معظم رهبری در زمینه تشکل‌های دانشجویی بود. از نظر برخی پژوهشگران، نظریه داده بنیاد به شدت با مباحث اسلامی تناسب داشته و می‌تواند روش دقیقی برای استخراج مدل از متن سخنرانی‌ها و خطبه‌ها قرار بگیرد (مهرابی و همکاران، ۱۳۹۰، ص ۵). بر همین اساس نظریه داده بنیاد برای بررسی بیانات مقام معظم رهبری برگزیده شد. رویکرد مورد استفاده در این پژوهش کدگذاری‌های سه مرحله‌ای است که در نظریه داده بنیاد مرسوم است.

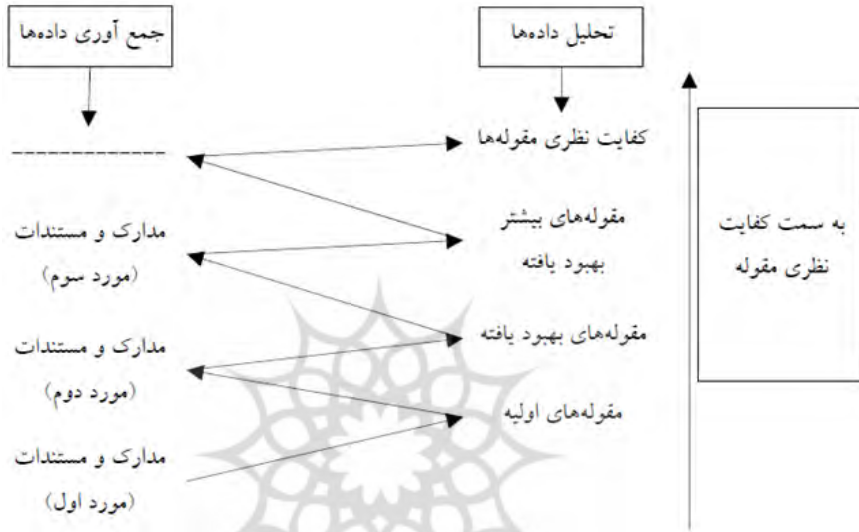
در این مقاله تمام سخنرانی‌های امام خامنه‌ای (دام‌الله) در رابطه با تشکل‌های دانشجویی یا مرتبط با آن مورد مطالعه قرار گرفته و از بین مضامین مختلف اقدام به کدگذاری شده است. مراحل کلی تحقیق به صورت زیر است:

۱. کدگذاری باز به منظور رسیدن به مفاهیم و مقوله‌ها در بیانات امام خامنه‌ای (دام‌الله)
۲. کدگذاری محوری به منظور ارائه الگوی مفهومی و تبیین روابط بین مقوله‌ها و مفاهیم.
۳. تجزیه و تحلیل و وحدت دهی به مفاهیم و مقوله‌ها با استفاده از کدگذاری انتخابی به منظور نظریه پردازی

کدگذاری انجام‌گرفته بیانات امام خامنه‌ای (دام‌الله) از آغاز رهبری ایشان تا مردادماه سال ۱۳۹۵ است و بعد از بررسی تمام بیانات ایشان در باب شرکت‌های دانش‌بنیان، کیلواژه‌های مطرح شده توسط ایشان در قالب مقوله‌های اصلی و فرعی دسته‌بندی شده‌اند. در نهایت بر اساس نگرشی نظام‌مند، معیارهای اصلی تشکل‌های دانشجویی به دست آمده است. پژوهشگران در این پژوهش ۲۲۸ مضمون از بیانات مقام معظم رهبری

استخراج کرده و در نهایت به ۱۳ مفهوم اصلی که نظم‌دهنده مدل نهایی است، نائل گشته‌اند. در شکل ۱ نحوه رفت و برگشت و حرکت‌های زیگزاگی را در جمع‌آوری و استخراج مضامین نشان داده شده است. این رفت و برگشت‌ها تا جایی ادامه می‌یابد تا محقق به مقوله‌های اشباع شده دست پیدا کند. منظور از اشباع این است که در آن پژوهشگر به این استنباط ذهنی دست پیدا می‌کند که داده‌های نو به گسترش و توسعه مقوله‌ها کمک نمی‌کند.

شکل ۱- حرکات رفت و برگشتی برای دستیابی به کفایت نظری مقوله‌ها (کرسول، ۲۰۰۵ و اسکندری و همکاران، ۱۳۹۱)

بر همین اساس، نمونه‌ای از استخراج مضامین در جدول ۲ به شرح زیر آمده است.

جدول ۲- نمونه‌ای از کدگذاری باز در پژوهش

کد مضمون	مضمون	عبارت منتخب از متن	تاریخ سخنرانی
۱	توجه به نیازهای روز	بسیجی که در سال ۵۸ تشکیل شد، نیازهای آن روز را تأمین می‌کرد - این یک نیاز بود - امروز بسیج نوع نیازهای دیگری را برآورده می‌کند. مسائلی که امروز مطرح است، آن روز مطرح نبود.	۱۳۹۰/۷/۲۲
۲	ورود به عرصه علم	امروز بسیج ما درزمینه علم، درزمینه ی ابتکار، درزمینه ی نوآوری، پیشرو است.	۱۳۹۰/۷/۲۲
۳	ورود به عرصه نوآوری	امروز بسیج ما درزمینه علم، درزمینه ی ابتکار، درزمینه ی نوآوری، پیشرو است.	۱۳۹۰/۷/۲۲

کد مضمون	مضمون	عبارت منتخب از متن	تاریخ سخنرانی
۲۲۴	متهم به ضدانقلابی بودن نکنید	هرکسی را به صرف اینکه با فکر شما به طور کامل انطباق ندارد، متهم به انقلابی نبودن نکنید.	۱۳۹۵/۴/۱۲
۲۲۵	هم‌افزایی تشکل‌ها	تشکل‌های انقلابی باهم هم‌افزا باشند.	۱۳۹۵/۴/۱۲
۲۲۶	نگاه راهبردی به انقلاب	به انقلاب نگاه راهبردی داشته باشید؛ برای بیست سال، سی سال آینده فکر کنید همچنان که دشمن شما فکر می‌کند.	۱۳۹۵/۴/۱۲

۴- تحلیل یافته‌ها

۴-۱- کدگذاری باز

عملیات مربوط به کدگذاری در قالب چند مرحله انجام گرفته است که می‌توان به صورت زیر اشاره کرد:

۴-۱-۱- استخراج مضمون‌های مرتبط با موضوع

در کدگذاری معمولاً تعداد مضمون موردنیاز برای مسئله که باید استخراج گردد، میزان ثابتی ندارد و بسته به نوع مسئله و نوع ادبیات تعداد مضمون‌ها قابل تغییر است؛ ولی می‌توان گفت که در حالت عادی مسائل جدیدی که مطرح می‌شوند تعداد مضامین کمتری نسبت به مسائل قدیمی‌تر دارند؛ بر همین اساس در رابطه با عملکرد تشکل‌های دانشجویی از منظر مقام معظم رهبری، ۲۲۸ مضمون از سخنرانی‌های ایشان استخراج گردید.

۴-۱-۲- طراحی مفاهیم و اشباع آن‌ها

برای دستیابی به مفاهیم حاصل از دسته‌بندی مضامین مسیر اجرای پژوهش بر اساس دو نکته اساسی انجام گرفته است.

الف- اولین نکته این است که گزاره‌های منتخب کدگذاری شده (مضامین) به طور مستمر مورد تطبیق و مقایسه قرار گرفته است تا به طور کاملاً دقیق در مفاهیم مرتبط جای گیرند. جدول ۳ یک نمونه از این فرایند یعنی دسته‌بندی مضمون‌ها در قالب مفاهیم را نشان می‌دهد.

جدول ۳- نمونه‌ای از دسته‌بندی مضمون‌ها در قالب مفاهیم

کد مضامین	مضامین	مفاهیم	کد مفاهیم
۱	توجه به نیازهای روز	شناخت نیازهای اساسی روز و حضور به موقع	۱
۶	حضور در نقاط نیاز		
۷	آمادگی در مواقع نیاز		
۱۱	حضور به موقع در صحنه		

کد مضامین	مضامین	مفاهیم	کد مفاهیم
۵۱	حضور در عرصه فعالیت‌های اساسی	شناخت نیازهای اساسی روز و حضور به موقع	۱
۸۹	داشتن فرهنگ بسیجی (پیشرو بودن در عرصه‌های اساسی)		
۱۷۳	جستجوی مهم‌ترین مسائل جاری کشور		
۱۷۹	مسئله‌شناسی اساسی و حضور فعال در صحنه		
۲	ورود به عرصه علم	حضور فعال در عرصه علم و نوآوری	۲
۳	ورود به عرصه نوآوری		
۲۰	فراگرفتن دانش		
۲۱	آماده‌سازی فکری و علمی		
۲۷	خودسازی علمی		
۳۰	پیکار فکری و عقلانی		
۳۸	مقدم بودن بر دیگران در علم		
۵۸	رعایت الزامات علمی		
۶۷	ابتکار		
۹۸	ارائه نتایج علمی		
۱۳۳	جهاد علمی		
۱۳۸	اندیشه ورزی		
۱۴۵	تحصیل		
۱۳۷	برخورداری از افاق فکر		
۴	مقابله با دشمنان خارجی	هوشیاری نسبت به دشمنان داخلی و خارجی و آمادگی تقابل داشتن	۳
۵	مقابله با دشمنان داخلی		
۹	مراقب بودن نسبت به حرکات دشمن		
۱۰	تنگ کردن عرصه برای عناصر خود فروخته کشور		
۱۲	مرغوب کردن دشمنان		
۱۶	مغلوب و رسوا کردن دشمن		

کد مضامین	مضامین	مفاهیم	کد مفاهیم
۲۵	عدم غفلت از دشمن	هوشیاری نسبت به دشمنان داخلی و خارجی و آمادگی تقابل داشتن	۳
۱۱۰	عدم ترس از دشمن		
۱۶۶	مقابله با نفوذ بیگانه		
۱۸۳	فهم نقشه‌های دشمن		

ب- مفاهیم تولیدشده از طریق تکرار مفاهیم اولیه انجام می‌گیرد به طوری که برای یک مضمون دیگر نیازی به وضع مفهوم جدید نباشد و بتوان آن را در قالب یکی از مفاهیم اولیه قرار داد.

در شکل ۱ نحوه رفت و برگشت و حرکت‌های زیگزاگی را در جمع‌آوری و استخراج مضامین نشان داده شده است. این رفت و برگشت‌ها تا جایی ادامه می‌یابد تا محقق به مقوله‌های اشباع‌شده دست پیدا کند. منظور از اشباع این است که در آن پژوهشگر به این استنباط ذهنی دست پیدا می‌کند که داده‌های نو به گسترش و توسعه مقوله‌ها کمک نمی‌کند.

اتمام دسته‌بندی مضامین در قالب مفاهیم راه را هموار می‌کند تا مقوله‌های فرعی و بعد از آن مقوله‌های اصلی نیز مشخص گردند. نمونه‌ای از مقوله‌های فرعی تشکیل یافته از مفاهیم در جدول ۴ آورده شده است.

جدول ۴- نمونه مقوله‌بندی فرعی از مفاهیم

کد مقوله فرعی	مقوله فرعی	مفاهیم	کد مفاهیم
۱	حضور در عرصه سیاست همراه با قدرت تحلیل و پرهیز از سیاست زدگی	فعال بودن در عرصه سیاست همراه با کسب قدرت تحلیل	۱۷
		سیاست زده نبودن و فراجناحی بودن	۱۸
۲	بصیرت و تحلیل بر اساس واقعیات جامعه	بصیرت و قدرت تشخیص داشتن	۱۰
		پرهیز از سهل و سطحی اندیشی	۲۲
		تحلیل و تبیین دقیق و جهت‌گیری درست	۳۴
		آگاهی نسبت به واقعیات جامعه	۳۷
۳	خودسازی، ایمان - تقوا و الگو گیری از اهل بیت	شناخت واقعیات و تحلیل بر اساس آن	۴۵
		خودسازی و کسب معنویت	۴
		ایمان صادقانه	۲۳
		صداقت	۳۸

کد مفاهیم	مفاهیم	مقوله فرعی	کد مقوله فرعی
۴۷	هیئت‌های دانشجویی	خودسازی، ایمان - تقوا و الگو گیری از اهل بیت	۳
۶۵	پیوند با ولی عصر و سربازی حضرت		
۷۶	تشکل دانشجویی ترکیب ممتاز جوانی، دانشجویی و ایمان و تقوا		
۶۷	پیروی و الگو گیری از مکتب اهل بیت		
۶۶	حب شهادت		
۶	توجه به پیشرفت و آبادانی کشور	توجه به پیشرفت مادی و معنوی کشور	۴
۴۰	توجه به پیشرفت و موفقیت کشور		
۲۰	داشتن برنامه و نگاه راهبردی	هوشمندی و دارا بودن نگاه راهبردی و منطقی برای تحقق اهداف	۵
۲۱	هوشمندی و دقت در کار		
۳۰	تعیین اهداف		
۳۲	به کارگیری منطق قوی برای تحقق اهداف		

بعد از به دست آوردن مقوله‌های فرعی که بخشی از آن در جدول بالا آمده است. نوبت به استخراج مقوله‌های اصلی از میان مقوله‌های فرعی است. نکته‌ای که باید در استخراج مقوله‌های اصلی مدنظر قرار گیرد، این است که استخراج نباید باعث نادیده گرفتن برخی زمینه‌های اصلی باشد. به عبارت دیگر تقلیل تعداد مقوله‌های فرعی به مقوله‌های اصلی دقیقاً مثل مراحل قبل باید با رعایت حفظ تمام جنبه‌های مورد بررسی باشد.

استخراج مقوله‌های اصلی بر اساس مقوله‌های فرعی در جدول ۵ نشان داده شده است.

جدول ۵- استخراج مقوله‌های اصلی از مقوله‌های فرعی

کد مقوله فرعی	مقوله فرعی	مقوله اصلی	کد مقوله اصلی
۴	توجه به پیشرفت مادی و معنوی کشور	شناخت نیازهای کشور، مسئولیت پذیری و اثرگذاری	۱
۸	شناخت نیازهای اساسی، حضور به موقع و اثرگذاری		
۱۰	مسئولیت پذیری و فداکاری		
۱۴	حضور در میدان‌ها و عرصه‌های مختلف		
۱۵	حفظ آمادگی و توانایی برای مجاهدت		
۲۱	حفظ انگیزه و استقامت در مسیر تحقق اهداف		

کد مقوله اصلی	مقوله اصلی	مقوله فرعی	کد مقوله فرعی
۲	خاصیت تحرک، تربیت و تعالی بخشی تشکیلات	آزاداندیشی و تحرک	۱۹
		خاصیت تربیتی، هدایتی و تعالی بخشی تشکیلات	۲۰
۳	چارچوب اندیشه‌ای و تحلیلی صحیح	بصیرت و تحلیل بر اساس واقعیات جامعه	۲
		هوشمندی و دارا بودن نگاه راهبردی و منطقی برای تحقق اهداف	۵
		تعمیق معارف اسلامی و جهان‌بینی صحیح	۱۱
۴	توجه به بعد اندیشه‌ای و نظری در تشکیلات	اندیشه پردازی و فعالیت نظری	۱۲
۵	توجه به عرصه پیکار با باطل و دفاع از ارزش‌ها در مقابل دشمنان	پیکار با باطل و دفاع از ارزش‌ها و مبانی اسلامی از جمله حق محوری، عدالت	۱۳
		دشمن‌شناسی و تقابل با دشمن	۱۷
۶	اثرگذاری بر افراد خارج از مجموعه	ارتباط با مردم و الگودهی به آن‌ها	۷
		اثرگذاری مثبت بر دانشجویان و محیط دانشگاه	۲۶
۷	عوامل اثرگذار خارجی	نگاه صحیح به تشکل دانشجویی و حمایت از آن از جانب مسئولان	۶
۸	خودباوری و هم‌افزایی تشکل‌ها	اتحاد و هم‌افزایی و اتکای به توان خود در تشکل‌ها	۲۷
۹	مطالبه‌گری همراه با انصاف	مطالبه‌گری و انتقاد منصفانه	۹
۱۰	ویژگی‌های روحی و اخلاقی حاکم بر تشکل	خودسازی، ایمان - تقوا و الگوگیری از اهل‌بیت	۳
		شرح صدر و سعه صدر	۱۶
		توکل و اعتماد الهی در تحقق اهداف	۲۹
۱۱	عرصه‌های فعالیت تشکیلات	فعالیت در عرصه علم و نوآوری به‌عنوان وظیفه دانشجویی	۲۴
		حضور در عرصه سیاست همراه با قدرت تحلیل و پرهیز از سیاست زدگی	۱
		توجه به عرصه فرهنگ و فعالیت در این عرصه	۲۵
		عرصه جهان اسلام و استکبارستیزی	۳۰
۱۲	روحیه نظم و قانون‌مداری	اهمیت تعهد در گزینش افراد	۲۲
		نظم و انضباط و قانون‌مداری تشکیلات	۲۳
۱۳	عامل تحرک تشکیلات	آرمان‌خواهی	۳۱
		آینده‌نگری و ترسیم نقش خود در آینده	۱۸

۴-۲- کدگذاری محوری

در این مرحله هدف این است که بین مفاهیم و مقوله‌های استخراج شده ارتباط ایجاد گردد به طوری که فرایند ارتباط دهی بر بسط و گسترش یکی از مقوله‌ها قرار می‌گیرد (دانایی فرد، ۱۳۸۴). انواع مقوله‌ها در کدگذاری محوری به شرح زیر است:

۱- مقوله محوری: «خاصیت تحرک، تربیت و تعالی بخشی تشکیلات» مهم‌ترین مقوله در این پژوهش است که به‌عنوان مقوله محوری معرفی می‌شود. خاصیت تحرک، تربیت و تعالی بخشی تشکیلات امری اساسی در تشکیلات محسوب می‌شود چراکه عضویت و حضور افراد در تشکیلات دانشجویی قبل از هر چیز با هدف و غرض رشد و تعالی صورت می‌پذیرد. در تشکیلات دانشجویی ابتدا باید اعضا در تشکیلات تربیت و تعالی پیدا کنند.

۲- مقوله علی: منظور از مقوله علی یا زمینه‌ساز، مقوله‌ای است که مقوله محوری را تقویت می‌کند و شامل یک سری از اصول است. در این پژوهش «توجه به بعد اندیشه‌ای و نظری در تشکیلات» و «عرصه‌های فعالیت تشکیلات» تحت عنوان مقوله علی بر مقوله محوری اثر گذاشته و به عبارتی برای تحقق مقوله محوری یعنی تحرک، تربیت و تعالی در تشکیلات زمینه‌سازی می‌کند.

۳- مقوله واسطه‌ای: در بین مقوله‌های استخراج شده «خودباوری و هم‌افزایی تشکل‌ها» را می‌توان ذیل مقوله‌های واسطه‌ای قرار داد چراکه توجه به عرصه‌های مختلف فعالیت تشکیلات از جمله اموری است که بر مقوله محوری اثر گذار می‌باشد و نوع فعالیت‌های تشکیلات را تبیین می‌کند.

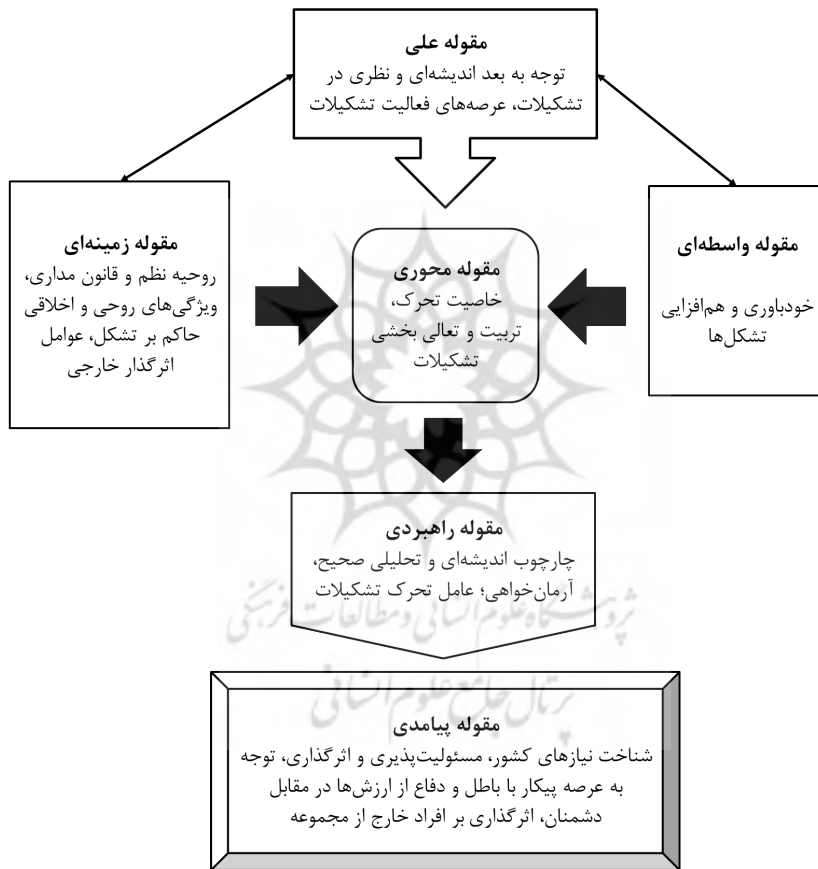
۴- مقوله وضعیتی (محیطی): مقوله وضعیتی یا به عبارتی محیطی سعی دارد علاوه بر تبیین وضعیت محیطی تشکیلات دانشجویی، ناظر به ارتباط و تعامل محیطی نیز بیانگر مباحثی باشد لذا در این پژوهش مقوله‌های «روحیه نظم و قانون مداری» و «ویژگی‌های روحی و اخلاقی حاکم بر تشکل» و «روحیه مطالبه‌گری همراه با انصاف» و «عوامل اثرگذار خارجی» در قالب مقوله‌های وضعیتی (محیطی) نشان‌دهنده وضعیت داخلی و تعامل محیطی تشکیلات دانشجویی می‌باشد.

۵- مقوله راهبردی: اشاره به مقوله‌ای دارد که در مقوله پیامدی درگرو آن است. بر این اساس می‌توان تمامی مقوله‌های اصلی را جزء مقوله راهبردی محسوب کرد؛ ولی در مقوله راهبردی مقوله‌ای مدنظر است که تأثیر آن بر مقوله پیامدی به‌طور مستقیم باشد؛ لذا به خوبی می‌توان «مقوله‌های چارچوب اندیشه‌ای و تحلیلی صحیح» و «آرمان خواهی؛ عامل تحرک تشکیلات» به‌عنوان مقوله‌های راهبردی در نظر گرفت.

۶- **مقوله پیامدی:** این مقوله نشان‌دهنده پیامد حاصل است. معمولاً مقوله‌هایی را مقوله پیامدی می‌نامند که در ذیل اهداف فعالیت‌ها آورده شده است. در باب موضوع تشکیلات دانشجویی مقوله‌های «شناخت نیازهای کشور، مسئولیت‌پذیری و اثرگذاری»، «توجه به عرصه پیکار با باطل و دفاع از ارزش‌ها در مقابل دشمنان» و «اثرگذاری بر افراد خارج از مجموعه» به‌عنوان مقوله‌های پیامدی معرفی می‌شوند.

بر اساس مقوله‌های فوق می‌توان الگوی مفهومی پژوهش حاضر را به‌صورت شکل ۳ طراحی کرد. این الگو بر اساس روش تجزیه و تحلیل نظریه پردازی داده بنیاد طراحی شده است.

شکل ۲- الگوی فعالیت تشکل‌های دانشجویی از منظر مقام معظم رهبری (دام‌زله)

۳-۴- بیان روایت ویژگی‌های تشکل دانشجویی (کدگذاری انتخابی)

مهم‌ترین گام در مرحله کدگذاری انتخابی، بیان روایت یا داستانواره است که در مورد پدیده مورد مطالعه عرضه می‌شود. برای این کار با استفاده از نوشته‌ها و روندهایی که پژوهشگر

در فرایند تحقیق به آن‌ها رسیده است، روایت واقعه صورت می‌گیرد (دانایی فرد، ۱۳۸۳). حالت مطلوب برای تشکلهای دانشجویی در دانشگاه‌ها بر اساس بیانات مقام معظم رهبری به این صورت است که با بهره‌گیری از «روحیه نظم و قانون مداری»، «ویژگی‌های خاص روحی و اخلاقی حاکم بر تشکل» و در عین حال «روحیه مطالبه‌گری همراه با انصاف» همواره در «عرصه‌های مختلف مورد نیاز جامعه» فعالیت می‌کند. «خاصیت تحرک، تربیت و تعالی بخشی» به عنوان اصل در تشکیلات دانشجویی مطرح است. فعالیت تشکلهای دانشجویی در عرصه‌های مختلف و با محور قرار دادن رشد و تعالی همواره پیامدهایی به ارمغان می‌آورد که از جمله این پیامدها؛ «شناخت نیازهای کشور، مسئولیت‌پذیری و اثرگذاری»، «توجه به عرصه پیکار با باطل و دفاع از ارزش‌ها در مقابل دشمنان» و «اثرگذاری بر افراد خارج از مجموعه» است. از این رو در مسیر تحقق این پیامدها لازم است که به راهبردهای و وصول به نتیجه، توجه کافی داشت و به آن اهمیت داد که «تقویت چارچوب اندیشه‌ای و تحلیلی صحیح» و هم‌چنین ایجاد «روحیه آرمان‌خواهی؛ به عنوان عامل تحرک بخشی به تشکیلات» در رأس آن‌ها قرار دارد. علاوه بر این امور «توجه به بعد اندیشه‌ای و نظری در تشکیلات» و «خودباوری و هم‌افزایی تشکلهای» باعث بهبود و اثربخشی فعالیت‌های تشکیلات دانشجویی خواهد شد. امر دیگری که در کنار تمامی این مباحث مطرح شده در فضای محیطی تشکیلات دانشجویی مطرح است عوامل اثرگذار خارجی مثل نوع نگاه دستگاه‌ها و حمایت یا عدم حمایت آن‌ها از تشکلهای دانشجویی می‌باشد.

۵- نتیجه‌گیری و پیشنهادها

این پژوهش به دنبال بیان ویژگی‌های تشکلهای دانشجویی از منظر مقام معظم رهبری بود. این کار بر اساس سخنرانیها و بیانات ایشان مورد مطالعه عمیق قرار گرفت و طی سه مرحله کدگذاری باز، کدگذاری محوری و کدگذاری انتخابی، الگوی مدنظر ارائه و تبیین گردید.

از امتیازات این پژوهش در مقایسه با سایر پژوهش‌ها در زمینه تشکلهای دانشجویی این است که پژوهش حاضر، به‌طور کاملاً عملیاتی، توصیه‌های رهبری را برای تشکلهای دانشجویی ملموس و قابل فهم می‌کند؛ دلیل این ادعا عدم وجود پژوهش جامع در زمینه بیانات مقام معظم رهبری (دام‌ظله) و توصیه‌های ایشان به تشکلهای دانشجویی است. امتیاز دیگری که این پژوهش نسبت به سایر پژوهش‌ها دارد، این است که در بخش ادبیات پژوهش، کل آثار موجود در زمینه تشکلهای دانشجویی را در قالب ۱۳ نوع تقسیم‌بندی

کرده است که می‌تواند به‌منظور درک جامع از تحقیقات در این حوزه مورد استفاده محققین قرار بگیرد.

با توجه به اینکه این پژوهش در پی جواب به این سؤال بود که «ویژگی‌های تشکل‌های دانشجویی از منظر رهبر معظم انقلاب اسلامی کدامند؟» پاسخ به دست آمده از این پژوهش به‌طور خلاصه این است که دیدگاه مقام معظم رهبری به تشکل‌های دانشجویی به‌صورت باز و برون‌نگر است؛ به این صورت که معظم له شناخت نیازهای کشور و درک محیط را از لازمه‌های این تشکل دانسته و آرمان‌خواهی و توجه به اصول انقلاب و امام را همواره مورد تأکید قرار داده‌اند؛ به‌گونه‌ای که روحیه آرمان‌گرایی دارای نتایج بی‌شمار دیگری از جمله عمل به هنگام، روحیه مطالبه‌گری، نظم و قانون‌مداری، تقویت روحیه انقلابی اعضای تشکل‌ها و مواردی از این قبیل می‌باشد.

با توجه به یافته‌ها و نتایج در این مقاله پیشنهادها در دودسته پیشنهادهای عملی و علمی ارائه می‌گردد:

پیشنهادهای علمی:

به‌منظور بسط نظری و علمی در زمینه مباحث تشکل‌های دانشجویی، مطالعات موردنیاز جامعه علمی لازم است بررسی تحقیق در زمینه مباحث زیر توصیه می‌گردد:

- بررسی ویژگی‌های مدیریتی و عملکردی تشکل‌های دانشجویی از دیدگاه صاحب‌نظران انقلاب اسلامی
 - بررسی شایستگی‌های لازم از لحاظ نیروی انسانی به‌منظور عضویت در تشکل‌های دانشجویی
 - آینده‌پژوهی و سناریونویسی سیر تکامل تشکل‌های دانشجویی در چشم‌اندازهای بلندمدت و کوتاه‌مدت
- پیشنهادهای عملی:

با توجه به مباحث تشکل‌های دانشجویی و زیرمجموعه‌های مربوط به آن، لازم است که تشکل‌های مختلف از جمله بسیج دانشجویی، جامعه اسلامی، انجمن اسلامی، انجمن‌های علمی و ... در عملکرد خود موارد زیر را مد نظر قرار دهند:

- برنامه‌ریزی در جهت ایجاد شناخت نسبتاً جامعی از فرمایشات و رهنمودهای رهبران انقلاب اسلامی به‌منظور پیاده کردن آن‌ها در فعالیت‌های تشکل‌ها
- ملزم دانستن خود به پیروی از منویات رهبران انقلاب اسلامی از طرف اعضای تشکل‌های دانشجویی.
- تشکیل بخش جداگانه در هر تشکل برای رصد فعالیت‌های تشکل و مقایسه

آن با منویات رهبر معظم انقلاب.

- حمایت مسئولین مربوط از تشکل‌های انقلابی در راستای نیل به اهداف مختلف و از جمله دانشگاه اسلامی.

۶- منابع

۶-۱- منابع فارسی

کتاب‌ها

۱. شوکت حمید (۱۳۸۰)، کنفدراسیون جهانی دانشجویان و محصلین ایرانی، عطایی.
۲. قاسم پور، داود (۱۳۸۷)، نگاهی به تاریخچه جنبش دانشجویی در ایران قبل از انقلاب، دوماهنامه فرهنگی-اجتماعی دانشجو، شماره ۱، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری-معاونت اجتماعی-فرهنگی.
۳. محمدی، غلامحسین (۱۳۸۶)، خرده نظامی به نام جنبش دانشجویی، کانون اندیشه جوان
۴. نیک‌بخت، رحیم (۱۳۸۱)، جنبش دانشجویی دانشگاه تبریز به روایت اسناد و خاطرات، تهران، حوزه هنری-سوره مهر.
۵. بی‌نا (۱۳۸۲)، آشنایی با بسیج دانشجویی، تهران: سازمان بسیج دانشجویی.

مقاله‌ها

۶. ابوالحسنی، سید رحیم (۱۳۸۸)؛ «کارکردهای تشکل‌های دانشجویی»، فصلنامه سیاست، دوره ۴، شماره ۱۲، صص ۲۴-۱.
۷. احمدوند، شجاع (۱۳۸۸)؛ «بسیج سیاسی در انقلاب اسلامی ایران و انقلاب ساندنیستی نیکاراگوئه»، پژوهشنامه علوم سیاسی، شماره ۱۶، صص ۷-۴۴.
۸. آزادارمکی، تقی و امامی، یحیی (۱۳۸۳)؛ «تکوین حوزه عمومی و گفت‌وگوی عقلانی (بررسی موردی چند تشکل دانشجویی)»، جامعه‌شناسی ایران، شماره ۱۷، صص ۵۸-۸۹.
۹. اسمعیل پور، نجما، رحیمیان، محمدحسن و قربانی، سحر (۱۳۹۱)؛ «بازآفرینی بافت‌های فرسوده شهری با تأکید بر بسیج اجتماعی؛ مطالعه موردی محله کشتارگاه در شهر یزد»، مطالعات و پژوهش‌های شهری و منطقه‌ای، شماره ۱۵، صص ۱۲۳-۱۴۰.
۱۰. تیموری، محمدجواد و نجفی، ابراهیم (۱۳۹۳)؛ «الگو و راهبردهای شناسایی و کشف استعداد‌های درخشان در بسیج»، مطالعات راهبردی بسیج، شماره ۶۴، صص ۱۱۹-۱۴۸.
۱۱. رنجبران، داوود (۱۳۹۴)؛ «بررسی میزان تفاوت توانایی بالقوه و بالفعل تشکل‌های دانشجویی در تأثیرگذاری مهندسی فرهنگی در دانشگاه از نگاه دانشجویان»، فرهنگ در دانشگاه اسلامی، شماره ۱۴، صص ۳۹-۵۷.

۱۲. سبحانی فر، محمدجواد، ولیان، باقر و شهبازی، بهروز (۱۳۹۴): «بررسی عملکرد سازمان بسیج دانشجویی در مقابله با تهدیدات نرم (مورد مطالعه: استان لرستان)»، پاسداری فرهنگی انقلاب اسلامی، شماره ۱۱، صص ۲۱۴-۲۶۱.
۱۳. شهبازی، علی اصغر و نوربخش، ایمان (۱۳۹۴): «نقش زیرساختی و فرآیندی مدیریت دانش در مسیر چابک سازی صنعت با تأکید بر اقشار دانشور بسیج (مطالعه موردی: بسیج مهندسين، اساتید و دانشجویی شهر اصفهان)»، مطالعات راهبردی بسیج، شماره ۶۶، صص ۳۱-۵۰.
۱۴. شیروودی، مرتضی و ساسان، جعفر (۱۳۹۴): «مسجد، بسیج سیاسی و انقلاب اسلامی بررسی موردی: دوره تاریخی ۱۳۴۱ تا ۱۳۵۷»، مطالعات انقلاب اسلامی، شماره ۴۰، صص ۱۱۳-۱۲۶.
۱۵. عاشوری، مهدی و فاندعلی، حمیدرضا (۱۳۹۲): «چالش‌ها و مشکلات مدیریت تشکل‌های دانشجویی»، مجله مدیریت در دانشگاه اسلامی، شماره ۵، صص ۱۰۷-۱۲۶.
۱۶. فیروزآبادی، سیدحسن و فرهادی، محمد (۱۳۸۹): «بررسی تأثیر فرهنگ بسیجی بر امنیت ملی کشور»، مطالعات دفاعی استراتژیک، شماره ۴۲، صص ۹-۴۸.
۱۷. فیروزآبادی، سیدحسن و محمدی نیا، رضا (۱۳۹۱): «بررسی عوامل راهبردی بسیج منابع مادی کشور در شرایط تهدید نظامی»، مطالعات دفاعی استراتژیک، شماره ۴۸، صص ۱۳-۴۲.
۱۸. قایدان، اصغر (۱۳۸۳): «اندیشه ایجاد ارتشی ثابت و دائمی در اسلام»، دانشکده ادبیات و علوم انسانی (دانشگاه اصفهان)، شماره ۳۶ و ۳۷، صص ۱۱۱-۱۲۸.
۱۹. مردانی، محمدرضا (۱۳۸۹): «تعیین نوع دانش و مهارت‌های مدیریتی مورد نیاز مدیران فرهنگی بسیج دانشجویی»، سیاست دفاعی، شماره ۷۰، صص ۲۰۵-۲۳۴.
۲۰. نقیب زاده، احمد و جانزاده، علیرضا (۱۳۹۰): «بررسی تطبیقی تشکل‌های دانشجویی در فرانسه و ایران»، مجله سیاست، شماره ۲۰، صص ۳۰۳-۳۲۲.
۲۱. نائینی، علی محمد (۱۳۸۷): «ابعاد تهدید نرم در استراتژی امنیت ملی آمریکا»، فصلنامه عملیات روانی، شماره ۲۰، ص ۲۸.

منابع اینترنتی:

۲۲. بیانات رهبر معظم انقلاب اسلامی، از سال ۱۳۶۸ تا شهریور ۱۳۹۵، از طریق سایت www.khamenei.ir در تاریخ‌های:
- ۹۱/۵/۱۶ -۹۲/۵/۶ -۹۲/۸/۲۹ -۹۳/۹/۶ -۹۴/۸/۲۰ -۹۴/۹/۴ -۹۵/۰۴/۱۲
 -۸۸/۹/۴ -۸۹/۵/۳۱ -۸۹/۶/۸ -۸۹/۸/۲ -۸۹/۹/۱۶ -۹۰/۵/۱۹ -۹۰/۷/۲۲ -۹۰/۹/۶
 ۸۶/۲/۳۱ -۸۷/۲/۱۴ -۸۷/۵/۲۲ -۸۷/۵/۱۰ -۸۷/۶/۳ -۸۷/۹/۲۴ -۸۸/۶/۸
 -۸۲/۸/۱۵ -۸۳/۱۱/۱۵ -۸۴/۳/۵ -۸۴/۶/۲ -۸۴/۹/۷ -۸۵/۶/۱ -۸۵/۶/۲۳ -۸۵/۷/۲۵-

-۷۹/۱۰/۱۳-۷۹/۱۱/۲۴-۸۰/۶/۱۰-۸۰/۸/۲۱-۸۱/۵/۲۲-۸۱/۶/۱۶-۸۱/۸/۶-۸۱/۹/۷
 -۷۶/۱۱/۱۱-۷۷/۲/۲۲-۷۷/۷/۸-۷۷/۷/۱۴-۷۷/۱۰/۲۴-۷۸/۴/۲۲-۷۸/۹/۱-۷۸/۹/۳
 -۷۲/۸/۳۰-۷۲/۹/۲۴-۷۳/۹/۳-۷۴/۹/۸-۷۴/۹/۱۸-۷۵/۸/۳۰-۷۵/۹/۱۵-۷۶/۹/۵
 ۶۸/۷/۵-۶۸/۹/۷-۶۹/۴/۵-۷۰/۸/۳۰-۷۱/۸/۲۷

۶-۱- منابع انگلیسی

23. Anson, J. L. and R. F. Marchesani, Jr (1991); **Baird's Manual of American College Fraternities**. 20th ed. Indianapolis: Baird's Manual Foundation.
24. Archer, J. (1992), "Campus in Crisis: Coping with Fear and Panic Related to Serial Murders." *Journal of Counseling and Development* 71: 96-100.
25. Astin, A. W. (1985). **Achieving Educational Excellence: A Critical Assessment of Priorities and Practices in Higher Education**. San Francisco: Jossey-Bass.
26. Boatman, S. A (1988); "Strong Student Governments... and Their Advisement." *Campus Activities Programming* 209: 58-63.
27. California State University San Marcos (2013); **Student Life and Leadership**. Retrieved from <http://www.csusm.edu/sll/studentorgs/>.
28. **Merriam-Webster Dictionary**. 2013. Retrieved from www.merriam-webster.com/dictionary.
29. Norbert W. Dunkel, John H. Schuh, and Nancy E. Chrystal-Green (2014), **Advising student groups and organizations**, Jossey-Bass A Wiley Brand.
30. Owen, K. C (1991); "Reflections on the College Fraternity and Its Changing Nature." In Baird's Manual of American College Fraternities, edited by J. L. Anson and R. F. Marchesani, Jr. I-1-I-7. Indianapolis: Baird's Manual Foundation.
31. Turk, D. B. (2004); **Bound by a Mighty Vow: Sisterhood and Women's Fraternities, 1870-1920**. New York: New York University.

